

Fehér Rózsa

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

A „zöldhordó“-tól AZ ÜZEMI GONDOZÁSIG KÉTSZÁZHÚSZEZER EMBER EGÉJSÉGÉÉRT

Forrás: *M. Kemel*

1958. 7. 19.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Országvázás

Tárgy

614.446

Hely

Idő

1958

Személy

Helyszám

Budapest legnagyobb ipari kerülete, a gyárkéményekkel teletűzdelt Angyalföld.

Mai területi beosztását 1950-ben nyerte, amikor az V. kerülethez csatolták a VI. kerület egy részét és létrejött a XIII. kerület, 266 nagy- és középüzeme, 108 kisipari termelőszövetkezete van Angyalföldnek; ennek következtében 220 ezer dolgozó egészségügyi ellátására van gondja a tanács egészségügyi osztályának. Ez a hatalmas szám a kerületben lakókon kívül felüli a vidékről és más kerületekből idejáró dolgozókat, akik egészségügyi szempontból tartoznak.

Üzemi, rendelőintézet szakorvosok, gondozóintézetek, kórházak végzik a gyógyító munkát itt is épp úgy, mint a város, az ország más részén. A fejlődés azonban talán mégis nagyobb az átlagosnál.

Nézzük csak meg, hogyan festett a felszabadulás előtt Angyalföld egészségügye és mit mutat ma?

Új kórházak és szakrendelők

A kerület egyik büszkesége a Visegrádi utcai szakrendelő intézet, amely Budapest egyik legkorszerűbb egészségügyi intézménye. A felszabadulás előtt ez volt az egyetlen rendelőintézet a kerületnek; azóta csaknem kétmillió forintos beruházással bővítették, korszerűsítették. A Gyöngyösi úti rendelőintézet a felszabadulás után létesült ugyan, de a növekvő igényeknek ma már csak úgy felel meg, hogy 2 millió 800 ezer forintos beruházási hitellel bővítik. A harmadik szakrendelő a Vágány utcai rendelőintézet, 1953-ban létesült és együtt működik a Szabolcs utcai kórházzal.

Szaporodtak a kerület kórházai is: a Szabolcs utcai és Madarász utcai kórházak mellett a Róbert Károly körúti elmeegógyintézetből korszerű betegellátó intézet létesült. A szülészeti osztályt emelet-ráépítéssel helyezték el, modern sebészeti műtőt, új kórbontani épületet, ideggyógyászati laboratóriumot kapott a kórház. A József Attila utcában létrejött a Semmelweis-szülőotthon és a volt Fertőtlenítő Intézet mellett nyolcvanággyas hepatitis kórház kezdte meg működését a fertőző májgyulladásban szenvedők gyógyítására.

Két régi gondozóintézete mellett újabbak álltak munkába. Így az ideggondozó intézet, a Gyöngyösi úti rendelőintézetben tbc- és nemibeteg-gondozó. Egy helyett hét röntgen végzi a tüdőgondozói munkát, hogy milyen eredményre, arra álljon itt néhány számadat: minden a kerületben lakó tízezer főre számítva tüdőgümőkórban 1930-ban 19,8 1940-ben 14,0, 1957-ben

3,4 ember pusztult el. Igen hatékonyan működik a kerület hat rákszűrő állomása.

A három körzeti orvosi rendelő helyett ma tíz látja el a gyógyítás összetett feladatát. Új körzeti orvosi rendelő létesült a Visegrádi utcai rendelőintézetben, a Vágány utcai rendelőintézetben, a Mautner Sándor utcában, a Papp Károly utcában, a Róbert Károly körúton, a Váci út 148 és 165-ben, a Kilián György utcában; berendezésük messze felülmúlja a múltban működő rendelőket.

Ahol az udvar volt a városzoba

Üzemorvosi rendelő a felszabadulás előtt csak a Láng Gépgyárban működött. Egyetlen helyiségben gyógyították a betegeket, az udvar volt a városzoba. »Zöldhordó«-nak nevezte el az üzemi humor ezt a rossz emléké rendelőt. Ma két helyiségben folyik a szakrendelés, van egy fektető balesetet szenvedők, vagy hirtelesen rosszullettől elgyengültek számára. Rendszeres szűrővizsgálatokkal ellenőrzik a dolgozók egészségi állapotát s gondozásba veszik mindazokat, akiknek egészségi állapota megkívánja. A láng-gyári rendelő csupán egyetlen abból az ötvenegy üzemorvosi rendelőből, amely ma az üzemi dolgozók egészségére vigyáz.

Az anya- és csecsemővédelem vonalán is sokat fejlődött

a kerület. Három anya- és csecsemővédelmi tanácsadás működik harminc védőnővel. Munkájukat segíti a kerület három anyatejgyűjtő állomása és a Kedves utcai tejkonyha. Nyolc iskolaorvosi rendelő és két iskolafogászat örködik a kerület gyermekeinek egészsége felett.

Ami a 34 millió felül van

Az 1958. évi költségvetés 34 millió 555 ezer forintot fordít egészségügyi és szociálpolitikai célokra. Az egészségügyi ellátásra kiadott összeg azonban ennél lényegesen nagyobb, mert a központi hitelkeretből biztosítják az orvosok fizetését, a gyógyszerárak üzemi költségét, gyógyfürdőt, fizioterápiás ellátást stb. Az SZTK fedezi a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, kórház és gyógyüdülés költségeit. Egy kórházi ágy évi fenntartási költsége 19-20 ezer forintot emészt fel, s az SZTK-biztosítottak egy főre eső gyógyszerfogyasztása a legújabb statisztika szerint 164,46 forint értékű. Igaz, hogy a biztosítottak ma már minden gyógyszert megkapnak, amire szükségük van s az orvosok nem élnek olyan szigorításokkal, mint régen az OTI-nál, amely kizárólag a legolcsóbb gyógyszereket engedélyezte.

A körzeti és rendelőintézet orvosok kítűnő szakemberek: egyetemi magántanárok, adjunktusok, tanársegédek s tapasztalt szakorvosok működnek a kerületben. A Visegrádi utcai szakorvosi rendelőintézetben 72 orvos áll a betegek rendelkezésére reggel 8-tól este 8-ig, napi 350 órán keresztül végzik gyógyító munkájukat. Belgyógyászat, szívizvizsgálaton, fogászaton több mint kétszer annyi idő jut egy-egy beteg vizsgálatára, mint öt-hat évvel ezelőtt. Néhány szakrendelés, mint a reuma és a szemészet még ma is túlszűfolt; ezen a területen szakorvoshiánnyal küzd a rendelőintézet.

Néhány szót még a járványvédelemről: a régebbi kötelező himlő- és diftériaoltás mellett ma szamarköhögés-, tetanusz-, vérhas- és hastífuszvédőoltást is kapnak a gyerekek, a BCG-oltás mellett. Gyermekekben ellen 18 éves korig mindenkit beoltanak. A védőoltásoknak köszönhető, hogy a hastífusz-megbetegedés erősen lecsökkent, kiütéses tífusz pedig évek óta nem fordult elő.

Budapest legnagyobb ipari kerületének egészségügyét vettük górcső alá. A tenger egy cseppjét vizsgáltuk, de nagyjából az egészről kaptunk képet. Ha van is még tenni való az egészségügy terén, nyugodtan elmondhatjuk, hogy

a fejlődés hallatlanul nagy s az országot behálózó különböző egészségügyi intézmények igen sokat tettek a nép-egészségügyért.

Fehér Rózsa